

in d. l. 24. gloss. 2. num. 24. tit. 5. p. 5. Trentacinq. d. resol. 5. num. 7. vers. Hæc conclusio. Surd. decis. 257. num. 4. Sola sup. num. 26. & 18. & alii apud Hermosil. num. 19.

Ad Num. 6.

- 15 Quicquid dicitur de re mobili vendita ad mensuram quoad periculum, quod est venditoris, ac perfectionem contractus, pariter in immobilibus obtinet, quod planè colligitur ex jam laudatis, qui in alienatione fundi exemplum perhibent, & observant. Guttier. de gabel. q. 79. num. 4. & pract. lib. 5. q. 95. num. 16. Boër. decis. 183. num. 8. Mantia. de tac. & ambig. convent. lib. 4. tit. 17. num. 2. Lassart. de decim. vend. cap. 5. num. 28. Hermosil. in dict. l. 24. gloss. 1. num. 3. Vide infra, num. 36.
- 16 Vendita ad mensuram re mobili, vel immobili, antequam mensura adhibeatur, à contractu resiliere non permittitur contrahentibus, & interim periculum ad venditorem spectat, l. 24. tit. 5. p. 5. ubi Gregor. Lop. gloss. 2. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 32. Molin. disp. 366. num. 5. Trentacinq. d. resol. 5. num. 3. Guttier. d. q. 79. num. 6. Fab. in ration. ad l. Quod sepe, §. In his, de contr. empr. & in l. Julianus, §. Si Titius, de act. empr. Pichard. in §. Cum autem, num. 13. Inst. de empr. & vend. & alii plures apud Hermosil. in d. l. 24. gloss. 1. num. 1. Ideo periculum sustinet venditor, quia contractus censetur sub conditione, si res mensuretur, quam ipse habet, & in ipsius potestate est, ut adimpleatur, ac quamdiu differt, constituitur in mora. Nec imputari potest, (ut in venditione pura,) emptori cur pretium non offert, juxta legem Julianus 14. §. Offerri, de act. empr. cum ante mentionem incertum sit, quantum præstare teneatur. Faber in d. §. In his, Molin. disp. 366. num. 18. in fin.
- 17 Unde si emptor interpellatus ad meriendum, non comparuerit, aut ad diem præscriptam non venerit, ex tunc rei venditæ ob moram periculum subibit. Molin. num. 9. Guttier. d. q. 75. num. 14. Ant. Gom. d. cap. 2. num. 32. Capic. decis. 14. num. 18.
- 18 Venditio ad mensuram est imperfecta, quasi sub conditione mensurationis contracta. Trentacinq. num. 1. Farin. decis. 688. num. 2. Mantia. de tac. & amb. conv. lib. 4. tit. 17. num. 6. & 7. Afflict. decis. 399. num. 4. Surd. decis. 64. num. 12. Fab. ubi proxime. Pinel. in l. 2. part. 3. cap. 2. num. 7. Lassart. num. 26. Guttier. de gabel. q. 79. num. 3. Nihilominus contrahentes à conventionem recedere nequeunt. Larrea decis. 11. num. 11. Lassart. num. 29. Trentac. num. 2. Guttier. ubi proxime, num. 7. & d. q. 95. num. 15.
- 19 Hinc provenit, ut si quis gabellæ reperiatur exactor sub contractus tempus, & alter cum res metitur, non huic, sed illi solvi debeat. Guttier. d. q. 79. num. 5. Hermosil. d. gloss. 2. num. 8. Lassart. num. 30. Inde etiam est, ut si diversum sit pretiorum vendantur ex illo contractus, ac mensiois, debebitur quod curebat cum contrahebatur. Larrea d. Granat. decis. 11. num. 12. Trentacinq. cum multis d. resol. 5. in fin.

Ibi: Quæ quidem conclusio.

Si rem ad mensuram distractam, antequam metiatur, emptor accipiat, periculum ad eum spectat. Molin. disp. 366. num. 5. Trentacinq. num. 4. Larrea ubi proxime. Guttier. d. q. 95. num. 16. Mantia. num. 6. Hermosil. cum aliis d. gloss. 1. num. 4. ubi aliter sentientes refert. Sed si per constitutum sicut interveniat traditio, adhuc periculum permanet vendentis. Guttier. ubi proxime, num. 17. Mantia. num. 3. Capic. sup. num. 8. Gratian. disceptat. c. 368. num. 28. de quo fuscè Ursil. ad Afflict. decis. 380. Utriusque resolutionis ratio nititur præmissis sup. num. 16. nam periculum sequitur habentem in potestate rem mensurandam, cui mensuratio ut fiat, incumbit sollicitudo.

Si intervenit pactum, ut res metiatur, non assignato tempore, intra sexaginta dies mensura est adhibenda: ubi verò de mensione nihil actum est, jus mensurandi triginta annos permanet, l. Quod si nolite, 31. §. Si quid ita, de adilit. edit. Cagnol. in l. 1. num. 191. C. de resc. vend. Trentacinq. num. 8. Sola ad Constit. Sabaud. tit. de censuum solut. gloss. un. part. 1. num. 28. Hermosil. cum aliis d. gloss. 2. num. 51. Ex possessione emptoris per longum tempus mentionem factam præsumi, scripsit Thesaur. decis. 185. sed negativam opinionem probat Gratian. sup. cap. 318. à num. 31.

Communis fert, mensurationis expensas ab utroque contrahente solvendas esse per legem 4. §. Sed etsi mensuror, fin. regund. Hermosil. ex pluribus num. 47. Impugnatur non immeritò Sola sup. à num. 20. qui de forma mensurandi agit num. 22. 23. ac fusiùs Hermosil. ex num. 40. ubi quid si alia servetur loco contractus, & traditionis ac mensurationis alia? Et receptius apparet, non hac, sed illa utendum. Sed pro adversariis, quos idem congestit Hermosilla, facit lex Contraxisse 21. de obligat. & action. Præterea verisimile non est, id actum, ut mensurâ loci contractus metiretur vinum, vel oleum alibi tradendum: quapropter ita in concordiam redigi possent oppositæ sententiæ, ut prior vera habeatur quoties casu contra actionem res vendita non in loco contractus traditur; tunc enim contrahentes de mensura alia cogitare nequibant, cessatque & textus adducti decisio, & ratio expensa. Posteriori locus erit, cum in diversum locum destinatur traditio. Hæc de mobilibus, nam quoad immobilia loci mensuram, ubi sita sunt, servandam esse plerisque placet, ut constat ex laudatis per Hermosillam.

Ad Num. 7.

Licet corpus totum veniat in venditione, veluti dolium vini, ad rationem certi pretii pro singulis amphoris, periculum est venditoris, donec res mensuretur; nam etsi à corpore incipiat contractus, ad mensuram tamen censetur celebratus, ut ex mox dicendis patebit. Unde Baldi sententia distinguuntis, utrum totum dolium, vel amphoræ vendantur ex illo quoad periculum, à cunctis rejicitur. Molin. disp. 366. num. 5. Guttier. de gabel. quest. 79. num. 9. Afflict. decis. 399. num. 6. Hermosil. num. 27. ubi pro utraque opinione cumulat Interpretes, Lassart. sup. ex num. 22. qui num. 23. carpit

carpit D. Covar. hic, quasi non callentem Baldi mentem ille enim constituit discrimen inter hæc, *Vendo dolium vini*: & *Vendo viginti amphoras vini ex eo dolio*; & sic ab omnibus præallegatis refertur. Ad D. Covar. ponit differentiam ex Baldo in eo quod dicatur, *totum dolium*, vel *Dolium vendo*: quæ quidem nullo modo differunt; quando enim adjicitur pretium unicum, erit venditio ad corpus; si distribuatur per amphoras, ad mensuram. Fab. in ration. d. l. 1. de act. empr.

Vers. Decimo ex his inferitur.

24 Licet, ut ex præmissis constat, diversi admodum sint effectus venditionis ad corpus, vel ad mensuram; eventum tamen aliquando, ut idem contractus partim ad mensuram, & partim ad corpus censetur initus, ut si quis dixerit, *Vendo fundum Titianum his limitibus triginta jugerum pro decem nummis in singula*. Ex qua conventionem quicquid intra confinia demonstrata reperitur, venditor tradere tenetur, aucto rata pretio, etsi plura jugera supra triginta, quod proprium est venditionis ad corpus. Rursus periculum fundi ante mensurationem sustinet venditor, ut in venditione ad mensuram contingit; l. 24. tit. 5. p. 5. l. Quod sepe 35. §. In his, de act. empr. Nec mirum, ut contrarii effectus ex placito contrahentium jungantur, cum ex conventionem partium contractus omnes legem accipere dignoscantur, l. Contractus 24. de reg. jur. secundum quæ venditio, de qua agitur, quoad quid ad corpus dici poterit, ad mensuram intelligi & appellari debet. Molin. disp. 367. num. 6. Cagnol. sup. num. 186. vers. Sed non est. Hermosil. num. 29. nam ut ex Saliceto tradit Cagn. num. 178. attendere oportet, an à totalitate rei, vel à mensura pretium formetur. Hinc communiter placet, ut quoties pretium distributivè assignatur pro jugeribus singulis, aut amphoris venditio sit ad mensuram, sive ab illa, sive à corpore contractus inchoetur. Molin. num. 2. 5. Pinel. num. 4. Trentac. d. resol. 5. num. 7. vers. Quartus & ultimus; Surd. decis. 64. num. 12. Anton. Gom. d. cap. 2. num. 16. Afflict. decis. 68. num. 1. 2. Farinac. decis. 688. num. 2. Gratian. sup. cap. 318. num. 3.

25 Diximus, venditione comprehendere ultra modum expressum, quod continet corpus demonstratum, suppletente emptore pretium; sed ita accipi debet, si voluerit is ad cuius favorem ita constitutum; ipse namque eligere poterit, vel quantitatem dictam duntaxat percipere, vel profusè à contractu resiliere. Surd. decis. 64. num. 18. Molin. dict. disput. 367. num. 11. Nec urget argumentum à correlativis, ut sicut venditor cogitur expressum tradere, ita & emptor pretium augere, juxta legem 1. C. de capress. lib. 11. l. fin. de acceptilat. Barbosa axiom. 61. non enim procedit, data rationis disparitate, Barbosa d. axiom. 61. in fin. Everardus, in topic. loc. à correlativ. Emptor namque nullum patitur incommodum ex majori numero reperto; imò lucrum plus est pretii nomine recepturus, cui imputandum cur minorem dixerit modum, cum sciret, aut scire deberet rei suæ familiaris vires, ac merita, l. quisquis 15. C. de resc. vendit. Emptor. autem vendentis

D. de Farina Covar. Enucleat.

fidem sequutus, detrimentum patitur, si cogatur pecuniam quaerere usuris; aut distractione rerum suarum, ad pretii augmentum exfolvendum, aut focium, seu vicinum prædii habere, quod si sciret, fortè non emisset. Aliàs fraudi via daretur, venditores namque confecti, ut facilius ad rei emptorem inducerent, velint, nolint totius fundi jugerum præstaturus, cui obviam ire oportet, argumento legis In fundo 39. de rei vendit.

Hæc ita temperanda sunt, ut si excessus sit modicus, aut incommodum emptoris nullum, aut parvum, nequeat à conventis resiliere, sed cogatur pro excessu pretium pendere, vel jugera ad numerum expressum accipere; de minimis enim non est cura, ut D. Covar. statim docebit: nec delicatus emptor audiendus, l. Servos 25. de pignor. action. in quo iudicis arbitrio locus erit.

Vers. Undecimo, statim.

27 Si ex fundo Titiano decem jugera vendentur, etsi plura intra ejus limites reperiantur, nullum jus emptori competit ad illa, etiam oblato pro excessu pretio, exigenda; hic enim peculiaris est effectus venditionis ad mensuram. Molin. disp. 567. num. 5. Trentacinq. sup. num. 7. vers. Primus est, Cagnol. num. 185. Boër. decis. 50. num. 5. Pinell. num. 7. & 18. Surd. decis. 64. num. 1. Scaccia de commerc. §. 1. q. 7. ampliatur. 10. num. 110. Stracch. de mercat. tractat. de nav. fen. part. 3. num. 6. Mantia. de tacit. & ambig. conv. lib. 4. tit. 17. num. 18. Hermosil. cum aliis num. 30. dictum est sup. num. 18. ubi limitatur, nisi quod superest, exiguum sit, quod venditor, pretio accepto, tradere ex æquitate repetitur: nec de minimis curandum, l. Si oleum 10. §. ult. de dol. l. Res bona fide 54. de contr. empr. Surd. sup. num. 6. Sola ac Boërius laudati d. num. 8.

Ibi: Id verò quod deficiat mensuram.

28 Si de jugeribus venditis deficiant aliqua, pro rata de pretio detrahitur. Molin. num. 2. Boër. num. 2. Sacc. ubi proxime, Hermosil. num. 14. Cagnol. num. 190. cui probatur, exempto actionem dari ad pretii partem, non ad interesse, nisi dolo venditor majorem quantitatem expresserit. Cujac. in l. S. duorum, de act. empr. observat ex Paulo Sentent. lib. 1. tit. 8. & lib. 2. tit. 16. venditorem, qui fraudulenter majorem modum dixerit, in duplum teneri pro eo quod dixi.

Ibi: Astamen si venditio fiat ad corpus.

29 Aliud est vendere ad mensuram, de quo actum hucusque, & aliud modum dicere in venditione ad corpus; nam etsi mensuratio desideretur, ut constet, an tot jugera in fundo, aut tot amphoræ sint in dolio; venditio tamen est perfecta statim, & periculum transit ad emptorem antequam res metiatur; & venditor tenetur, si minus reperiatur quam dictum, l. 2. de action. empr. ubi Cujac. E repetit,

repetit, quod in d. l. Si duorum, dixerat de duplo ob fraudem præstando. Fab. in ration, add. l. 2. Sed si plura existant, cedunt emptori, d. l. Si duorum, de quibus Molin. num. 3. & 7. Cagnol. num. 180. 185. 190. Boër. num. 6. Pinell. num. 9. Surd. ubi proxime, Anton. Gom. d. cap. 2. num. 16. qui, Boër. Cagnol. & alii apud Pinell. num. 8. sentiunt vendentem ad corpus, ad pretii partis restitutionem non astringi propter defectum jugerum, quæ in venditione fundi expressit. Sed aliter cum D. Covar. ac communi tenendum, nisi venditor jugera memoraret accidentaliter, non ad pretium constituendum, ut ait Molin. dict. num. 3. aut leviter, secundum Fulgosium, quem refert Pinell. num. 10. Neque enim verba, quæ jactantur, obligationem inducunt; sed quæ ita proferuntur, ut præsententur, l. Sciendum 19. §. Dictum, ibi: Ea autem sola dicta, sive promissa admittenda sunt, quæcunque sic dicuntur, ut præsententur; non ut jactentur, ff. de adilit. edit.

Ad Num. 8.

30 Si in venditione ad corpus, cum scilicet unicum intervenit pretium, non per jugera, aut amphoras divisum, plura numerentur, quam dicta, omnia emptoris lucro cedunt absque pretii supplemento. Mantic. d. tit. 17. num. 18. Sola sup. num. 16. vers. Sicut, Trentacinq. d. resol. 5. num. 7. vers. Hæc conclusio, Anton. Gom. ubi proxime, Surd. decis. 64. num. 14. Boër. ubi sup. Cagnol. num. 186. Fachin. controvers. lib. 2. cap. 27. ad fin. vers. Sed posterior, Faber in ration. ad l. Si duorum, de act. empr. Cujac. lib. 2. quæstion. Pauli ad d. l. Si duorum. Ad adversus communem sentit. Pinel. in l. 2. part. 3. cap. 2. num. 9. C. de rescind. vend. & Molin. d. disput. 367. num. 11. qui docuit, in utroque foro astringendum emptorem ad augendum pretium pro jugeribus, quæ ultra modum ductum inveniunt, nisi modicus sit excessus. Quoad conscientiam judicium scimus, quoties læsio intercesserit, etiam intra dimidiam justii pretii, teneri emptorem ad augmentum illius, quantum bona fide putet conventam quantitatem esse veram rei emptæ æstimationem, si postea aliud sibi constiterit, nisi materiæ parvitate excusetur, sicut ex pluribus diximus sup. variar. lib. 2. cap. 4. à num. 56. Unde si prædium, mensuratione adhibita apparuit quatuordecim jugerum, quod decem capere credebatur, & juxta æstimationem istam de pretio convenit, injustitia coneractus dignoscitur, quæ aucto per emptorem pretio, debet refarciri.

31 In externo autem foro nulla actio venditori competere videtur, ut vult communis, quia nihil tradidit ultra id, quod convenit, totum scilicet prædium recepit, in quo nihil interest quot jugera reperiantur, modo intra limites præscriptos existant: nec numerum jugerum exprimere ad contractus substantiam spectat, à quibus pretium non formatur, sed à totalitate rei; expressioque quantitatis rei habetur ut accidens, cum absque illa venditio eodem modo perfecta subsisteret. Placuit tamen quod asseveratio venditoris ipsum astringeret ad præstandum quod expressit, ne de-

ciperetur emptor, si minorem modum per mensuram inveniret, l. 2. Si venditor 38. l. Si duorum 43. de act. empr. Hoc, quod in favorem emptoris jus induxit, non debet in eundem retorqueri, l. Quod favore 6. C. de legib. c. Quod ob gratiam 61. de reg. jur. in 6. ut propter mentionem jugerum idem teneatur ad supplementum pretium, ad quod aliàs minimè teneretur, qui quidem plus accepit, quam dictum, non plus quam emptum, cum corpus totum emisisset. Præterea dum venditor affirmat decem jugera fundo contineri, non inficiatur plura in eo reperiri posse. Vide Fabr. in ration. ad præcitatæ leges, & Cujac. ibidem, sub titulo, de action. empr. & lib. 2. quæst. Pauli ad d. l. Si duorum. Nec audiendus venditor si se deceptum queratur, quod sibi imputari debet, non emptori, ut advertit Faber in d. l. Si venditor. Hæc pro D. Covar. & omnium opinione, quæ limitanda venit, si hæsiō ultra dimidiam ex excessu jugerum resultet; non enim denegandum emptori auxilium legis 2. C. de resc. venditor. Sola ubi sup. num. 17. Pinel. ubi proxime Sed si cui Molinæ sententia propter æquitatem placuerit, advertere oportet notata sup. num. 25.

Ibi: Quod si pretium sit pro singulis.

32 Quoties pretium assignatur pro unaquaque amphora, quamquam totum dolium vendatur, expressio numero, quicquid plus, vel minus ex mensuratione apparuerit, pretio prorata addi vel detrahi debet, ut si dolium viginti amphorarum vendatur aureis quadraginta duobus in singulas. In hac enim venditione, cum ad mensuram censetur, etsi sonet ad corpus, sicut prædiximus num. 24. quid mirum si pretium omnino pro ratione mensuræ exolvatur? Sic tenent Molin. disp. 366. num. 6. & disp. 367. num. 6. Cagnol. num. 186. Anton. Gom. ubi nuper. Surd. num. 12. Hermosol. d. gloss. 2. num. 12. & alii laudati num. 24. in fin.

Vers. Decimotertio ex prænotatis.

33 Ut læsus in pretio agere possit, necesse est ut damnum justii pretii dimidiam excedat; tam ex parte venditoris, quam emptoris, cap. Cum dilecti 3. cap. Cum causa 6. de empr. & vend. l. 56. tit. 5. p. 1. 2. C. de rescind. vend. Vide Barbof. in collect. ad d. cap. Cum dilecti, & ad d. l. 2. ac Hermosol. in d. l. 56. gloss. 4. & notata variar. lib. 2. cap. 3. num. 16. Quod si læsio in quantitate, vel qualitate rei venditæ contingat, ctiam intra justii pretii dimidiam, ex empto dicto datur, l. 2. l. Si in qualitate 23. l. Si duorum 43. de action. empr. Barbof. in collect. ad cap. Per tuas, num. 7. de donat. Cujac. in d. l. Si in qualitate, & alii plures apud Barbof. in addit. ad d. l. 56. gloss. 9. num. 4. §. & prænotavi d. cap. 4. num. 17. Idem juris erit, si venditor decipiatur in pretio convento, scilicet in qualitate, vel quantitate monetæ; nam ager pro quavis læsione, etiam nimia, ut suppleatur.

Ibi:

Ibi: Quod si mensor falsum modum.

34 Confule Fab. in ration. ad l. 1. & seqq. ff. si mensor fals. mod. dixer. Cujac. lib. 25. Pauli ad edict. ad l. 2. & 4. eod. tit. Ex quibus notandum, actionem in mensorem competere subsidariam, si is qui ex falsa renuntiatione lucrum percepit, solvendo non sit, l. Si duobus 6. §. 1. eod. tit. quæ perpetuò durat, l. Hæc actio 7. non tamen in hæredem mensoris conceditur, d. l. 6. in fin. quod ita accipiendum, ut Cujacius ibidem distinguit. Jus verè repetendæ mensurationis anni lapsu expirat, l. Qui gravatos 5. C. de censib. & censitor. lib. 11. Hermosol. ex aliis in d. l. 24. gloss. 2. num. 52. de quo cogitandum; nam cum actio perpetua sit, restringenda non est repetitio mensurationis, per quam falsitas modi dicti probetur, & præcitata lex in dissimili versatur specie.

Ad Num. 9.

35 De intellectu legis Julianus, §. Tirus, de act. empr. videndi Fab. in ration. Pinel. d. cap. 2. num. 10. Molin. disp. 367. num. 10. Cagnol. in l. 2. num. 176. C. de resc. vend. Trentac. variar. lib. 3. titul. de empr. resol. 5. num. 6. Pichard. in §. Cum autem, num. 13. Insit. de empr. & vendit. Cujac. in d. §. Si Tirus. Constat igitur venditionem ad corpus fuisse celebratam, ideò quod per alluvionem accrevit fundo, ad emptorem attingebat: æquitatem tamen suadente placuit id fluminis beneficium prodelle potius venditori bonæ fidei de damno vitando agenti, quam emptori lucrum captaturo, ut ait Cujacius. Sed opponi videtur lex Qui fundum 45. de eviction. ubi eadem ratio æquitatis apparet, & aliud deciditur: at diversitas casuum in obscuro non est; nam in §. Si Tirus, nihil emptori deest de corpore empto, imò id auctum recipit: at verò in l. qui fundum, licet numerus jugerum dictus tradatur, ad quod ibi venditionem esse contractam non ambigitur.

Ad Num. 10.

36 Legas Fab. in ration. pro interpretatione legis, Si in venditione 10. §. 1. de peric. & commod. rei vend. ubi singulariter distinguit res immobiles à mobilibus pendere, numero, vel mensura consistentibus, quando ad mensuram venduntur; ut in his donec mensurentur, periculum sit venditoris; in illis emptoris, nisi culpa venditoris perierint, aut deteriorerent fierent; tunc enim emptor ad interesse agere permittitur, lib. 1. §. Sed & custodiam, eodem titulo. Faber igitur tenet in d. §. 1. fundum fuisse venditum ad mensuram, & periculum ad emptorem ante mensuram adhibitam spectare; unde quod casu perit, ipse credere damno, qui integrum pretium exolvere compelleretur. Quæ interpretatio adversatur sententiæ communi, cuius meminit D. Covar. supra numero 6. ubi docuit nullum inter mobilia & immobilia quoad periculum, & perfectionem contractus ad mensuram reperiri discrimen, lege sup. num. 15.

D. de Faria Covar. Enucle.

Ibi: Sed etsi textus in d. §. 1.

37 Traditur alius intellectus ad d. §. 1. ut scilicet procedat in venditione ad mensuram, in qua ubi res fortuito perit, aut deterior fit, venditor integrum pretium exigit, nullaque actio emptori competit ad interesse, nam quod vulgò dicitur, periculum ante mensuram venditoris esse, subaudi debet si culpa ipsius res vendita detrimentum patiat, quo casu emptori ad interesse præstatur actio, d. lib. 1. §. Sed & custodiam. Sic in d. §. 1. quia fundi pars alluvione perit, emptori denegatur jus in venditorem agendi, licet pretium conventum persolvat.

38 Hæc interpretatio à præcedente Fabri in eo differt duntaxat, quod generaliter admittit quod ille in immobilibus tantum: sed utraque pugnat contra mentem omnium, quos legerim, quia dum dicimus, periculum ad venditoris detrimentum cedere, non desideramus aliquam cuius culpam intervenire, cum sit de contractus natura (per eam rationem, quæ à me ex ipso Fabro redditur supra numero 16. & in re mobili, ac immobili pariformiter militat,) venditoris periculum fore, si res intereat ante mensuram, etsi omnis culpæ existat expers ad hoc ut pretium exigere nequeat: constat ex lib. Si per emptorem 5. de pericul. & commod. rei vend. junctâ Glossa ultima in lib. 2. C. eod. titulo, lib. 24. titulo, 5. pag. 5. in quibus & aliis juribus nullum adest verbum de culpa, aut negligentia venditoris, quæ in specie dictæ legis 2. reperiri non potuit, quid enim imputabitur venditori, quod vinum acuerit? Attamen, nisi per emptorem steteret, ne metiretur ad illum deteriorationis periculum spectare constituitur. Alioqui si extinctio, aut deterioratio rei venditæ ad mensuram, casu contingens, ante illam non foret vendentis, nullum daretur discrimen inter contractus ad corpus & ad mensuram celebratos, cum in illis, quantum periculum ad emptorem pertineat, si intercedat mora in tradendo, aut culpa venditoris interveniat, ipse periculum sustinet, libro 23. libro 27. titulo, 5. pag. 5. §. Cum autem Insitit. de empr. & vend. Barbofa cum aliis in collect. ad lib. 1. num. 18. & 24. C. de peric. & commod. rei vend.

39 Non urget dicta lex 1. §. Sed & custodiam: lex 2. §. Custodiam, cum l. seq. de peric. & commod. rei vend. quibus deciditur, venditorem ante mensuram ad custodiam rei teneri; nam si sibi perit, ut quid ab eo exigitur custodia? Sed dicendum est, ideò exigi, quia aliàs conveniri poterit ad interesse per emptorem, cui non impleto contractu per traditionem, duplex jus competit, vel ad pretii repetitionem aut retentionem, vel ad interesse: si res casu extinguatur ante mensuram, sibi pretium reservat; si culpa vendentis, quantum sua interest conficitur. Quapropter Ulpianus, Cajus, & Paulus custodiam venditoris postulant, ne ad interesse damnetur, non pretio careat.

40 Quibus rejectis, mens Consulti l. Si in venditione, §. 1. ea est, ut si fundus ad mensuram distraharur, & priusquam mensuretur, ex parte intereat, emptor ad interesse agere nequeat, quia venditori culpa imputanda non est de E 2 dam-